

ಕೀಟಗಳು : ಕಾಯಿಕೊರಕ ಕಡಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕೀಟವಾಗಿದ್ದು ಬಾಧೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೀಡೆಯು ಎಲೆಯ ಹಸಿರು ಭಾಗವನ್ನು ಕೆರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಎಲೆ, ಮೊಗ್ಗು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಈ ಕೀಡೆಯು ಸರಾಸರಿ ಪ್ರತಿಶತ 40 ರಿಂದ 50 ರಷ್ಟು ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ : ಈ ಹುಳುವಿನ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ ಬೆಳೆ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಹೂ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಬಲಿಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮೀಟರಿಗೆ ಒಂದು ಕೀಡೆ ಅಥವಾ 10 ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೀಡೆ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ. 4 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬರಿಲ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಮಿಥೈಲ್ ಪ್ಯಾರಾಥಿಯಾನ್ 50 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಕ್ವಿನಾಲಫಾಸ್ 25 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 3 ಮಿ.ಲೀ. ಪೊಫೆನೋಫಾಸ್ 50 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 1 ಗ್ರಾಂ ಅಸಿಫೆಟ್ 75 ಎಸ್.ಪಿ. ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಮತ್ತು ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಕಷಾಯವನ್ನು 20 ಮಿ.ಲೀ./ಲೀ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೀಟ ಭಕ್ಷಕ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 50 ಗ್ರಾಂ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಹಾಗೂ 50 ಗ್ರಾಂ ಜೋಳದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಳೆ ಮಾಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚುರಮುರಿ (ಮಂಡಾಳ) ಯನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹರಡುವುದರಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಕೀಡೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಂತಾಗುವುದು.

ಕಡಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ:

ಕಡಲೆ ಬೇಸಾಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೀಜ ಪ್ರಮಾಣನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಕಡಲೆ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯ ತಾಕುವಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹಂಗಾಮಿನ ಯಾವ ಕಡಲೆ ಗಿಡಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬೆಳೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಬಾರಿ ಹೂವಾಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಟಾವಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತಾಕುವಿನ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಬೆರಕೆ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ : ಇತರೆ ತಳಿಗಳ ಗಿಡಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಳಿಯ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು

ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾ ಅಂತರ : ಕಡಲೆಯು ಒಂದು ಸ್ವಕೀಯ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಳೆ ಆದುದರಿಂದ ಮೂಲ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಗೆ 10 ಮೀಟರ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಗೆ 5 ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇತರ ಕಡಲೆ ತಳಿಗಳ ತಾಕಿನಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಂತರದ ದೂರವಿರಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕರಣೆ : ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೀಜ ನಿಗಮದ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಕಡಲೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ 7.00 ಮಿ.ಮಿ. ಸಾಣಿಗೆ ಬಸಳಬೇಕು

ಬೀಜ ಸಂಗ್ರಹಣೆ : ಆರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ದಪ್ಪನೆಯ ಮತ್ತು ಸೋರಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಗೋಣಿಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬೇಕು. ಶೇಖರಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಬೀಜಗಳ ತೇವಾಂಶದ ಮಟ್ಟ ಶೇ. 9 ರವರೆಗೆ ಇರಬೇಕು ಇದರಿಂದ 6-8 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಬೀಜ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಾಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶದ ಮಟ್ಟ ಶೇ. 7 ರಷ್ಟು ಇರಬೇಕು.

: ಲೇಖಕರು :

ಡಾ. ಕಾವೇರಾ ಬಿರಾದಾರ,
ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ಎಸ್. ತಾಮಗಳೆ,
ಡಾ. ಎಸ್.ಎ. ಅಷ್ಟಮತ್ತೆ

: ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ :

ಕು. ರೇಖಾ ಕೆ.ಎನ್.
ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜ ತಳವಾರ

: ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಸ್. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ ಗೌಡ

: ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ :

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ
ಹನುಮನಮಟ್ಟಿ - 581115

ತಾ|| ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರು ಜಿ|| ಹಾವೇರಿ

ದೂ: 08373-253524 ಮೊ: 9448495338

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಅಂಚೆ : kvk_haveri@rediffmail.com

ಅಂತರ್ಜಾಲ : www.kvkhaveri.org

ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಯ ಬೇಸಾಯ ಹಾಗೂ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ

ಹನುಮನಮಟ್ಟಿ-581 115

ತಾ. ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರು ಜಿ: ಹಾವೇರಿ

ದೂ: 08373-253524 ಮೊ: 9448495338

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಅಂಚೆ : kvk_haveri@rediffmail.com

ಅಂತರ್ಜಾಲ : www.kvkhaveri.org

ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಯ ಬೇಸಾಯ ಹಾಗೂ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ

ಕಡಲೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಬೇಳೆಕಾಳು ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಲೆ ಒಟ್ಟು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲದ ಮೂರನೇ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಹಿಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಹಗುರವಾದ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ 375 ರಿಂದ 450 ಮಿ.ಮಿ. ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಉಷ್ಣ ಹಾಗೂ ಅರೇಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ತಂಪು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಕಡಲೆಯ ಕಾಳು, ಬೇಳೆಯಲ್ಲದೆ, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕುಡಿ ಚಿವುಟದ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಸಿ ಕಾಳುಗಳು ತರಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಕಡಲೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 30 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸಾರಜನಕ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು.

ಕಡಲೆ ಬೇಸಾಯ ಅಕ್ಟೋಬರ ಮೊದಲವಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕೊನೆಯ ವಾರದವರೆಗೂ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಲೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಬೆಳೆ, ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಕಡಲೆ ತಳಿಗಳು :

ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ-1 90 ರಿಂದ 95 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದು. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೇ, ಬರ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಜಿ.ಜಿ.-11 85 ರಿಂದ 90 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದು. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ನೆಟಿ/ಸಿಡಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಐ.ಸಿ.ಸಿ.ವಿ.-10 95 ರಿಂದ 100 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದು ಮತ್ತು ನೆಟಿ/ಸಿಡಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಐ.ಸಿ.ಸಿ.ವಿ.-2 ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 70 - 75 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದು. ಕಾಬೂಲಿ ಕಡಲೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇದರ ಬೀಜಗಳು ತಿಳಿ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ.

ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ : ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹವಾಗುಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೂ ಬಿಡುವ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ನೀರನ್ನು ತಳುವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳು :

- ಕಡಲೆ ಹೂವಾಡುವ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶೇ.2 ರ ಯೂರಿಯಾ (20ಗ್ರಾಂ./ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ) ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಕಡಲೆ ಬಿತ್ತನೆಯಾದ 35 ರಿಂದ 40 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಕುಡಿ ಚಿವುಟವದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಬಿತ್ತಿದ 35 ದಿನಗಳ ನಂತರ 20 ಪಿ.ಪಿ.ಎಮ್. (100 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಎನ್.ಎ.ಎ. ಬೆರೆಸುವುದು) ನ್ಯಾಪ್ತಲಿನ್ ಆ್ಯಸಿಟೇಟ್ ಆಮ್ಲ (ಎನ್.ಎ.ಎ.) ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಸದೃಢ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಣೆ : ಕಾಳುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲಿತು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದಾಗ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಕುಡುಗೊಲಿನಿಂದ ಕೊಯ್ಲು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿ, ಒಣಗಿಸಿ ಒಕ್ಕಣೆ ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ:

ರೋಗಗಳು :

ನೆಟಿರೋಗ/ಸಿಡಿರೋಗ : ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಬಾಡಿ ಜೋತುಬಿದ್ದು ನಂತರ ಒಣಗಿ ಉದುರದೇ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಧಿತ ಗಿಡದ ಕಾಂಡ ಸೀಳಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು : ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಜಿ. ಬೀಜಕ್ಕೆ 2ಗ್ರಾಂ. ಕ್ಯಾಪ್ಟಾನ್ 80 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ ಥೈರಾಮ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಂಕೋಜೀಬ್ ಅಥವಾ 4ಗ್ರಾಂ. ಟ್ರೈಕೊಡರ್ಮಾ ಜೈವಿಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೊಡ್ಡು ರೋಗ : ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಗಿಡಗಳ ಹೂವು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲದೆ ಗೊಡ್ಡಾಗಿ ಉಳಿಯುವವು. ಬಾಧಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.

ಬಿ.ಜಿ.ಡಿ.-103 ದಪ್ಪ ಕಾಳಿನ ದೇಶಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 90 ರಿಂದ 95 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದು. ಆಳವಾದ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ನೆಟಿ/ಸಿಡಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಯ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು:

ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ : ಪ್ರತಿ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮಗಾತ್ರದ ಸರಾಸರಿ 20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಬೀಜ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ 25 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಬೀಜ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಅಥವಾ ಅನುಮೋದಿತ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಬಳಸಬೇಕು.

ಭೂಮಿ ಸಿದ್ಧತೆ : ಬಿತ್ತನೆಯ ಪೂರ್ವ ಭೂಮಿಯನ್ನು 2 ರಿಂದ 3 ಬಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಕಳೆಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಕುಂಟಿ ಹೊಡೆದು ಹದಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾದ ಸೆಣಬನ್ನು ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ರೊಟೊವೇಟರನಿಂದ ಮೊಗ್ಗು ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಬಿಜೋಪಚಾರ : ಬೀಜಗಳನ್ನು ಶೇ.2 ರ ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ (ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್) 30 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ನೆನಸಿ ನಂತರ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ 500 ಗ್ರಾಂ. ರೈಜೋಬಿಯಂ, 500 ಗ್ರಾಂ ರಂಜಕ ಕರಗಿಸುವ ಅಣುಜೀವಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು 80 ರಿಂದ 100 ಗ್ರಾಂ. ಟ್ರೈಕೊಡರ್ಮಾದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಿತ್ತನೆ ವಿಧಾನ : ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ 30 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀಜದಿಂದ ಬೀಜಕ್ಕೆ 8 ರಿಂದ 10 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬೀಜದ ಸಾಲಿನಿಂದ 7.5 ಸೆಂ.ಮೀ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರ : ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 2 ಟನ್ಗಳಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮೂರು ವಾರಗಳ ಮುಂಚೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 10 ಕೆ.ಜಿ. ಸಾರಜನಕ ಹಾಗೂ 25 ಕೆ.ಜಿ. ರಂಜಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ : ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.